

LIITE A: LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN KEHITTÄMISEN TUKIMATERIAALI (NAANTALI)

Liikenneturvallisuustyöryhmän
kokoonpano

Liikenneturvallisuuden huomiointi
kuljetuksissa

Liikenneturvallisuustyöryhmän
toiminta (tehtäviä ja toimintamalleja)

Vuosikatsauksen pääsisältö

Liikenneturvallisuustyöryhmän
jäsenten tehtävät

Seudullinen onnettomuusmittaristo

Liikenneturvallisuustyön vuosikello

Kuntatason onnettomuusmittaristo

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖRYHMÄN KOKOONPANO (2/2022)

Kaupungin edustajat

- Mika Hirvi, yhdyskuntatekniikan päällikkö, tekniset palvelut
- Heli Ojanen, suunnitteluinsinööri, tekniset palvelut
- Pasi Vänni, katumestari, tekniset palvelut
- Timo Saario, talouspäällikkö, sivistyspalvelut
- Hannele Nikander-Tuominen, johtava hoitaja, sosiaali- ja terveyspalvelut
- Turo Järvinen, kaupunginlakimies, hallintopalvelut

Sidosryhmien edustus

- Jaakko Klang, ELY-keskus
- Elias Ruutti, Liikenneturva
- Jali Grundström, Poliisi
- Olli Lehtisalo/Mika Lankinen, Pelastuslaitos

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖRYHMÄN TOIMINTA

Tehtäviä

- Seuraa kaupungin liikenneturvallisuustilannetta eri liikkujaryhmät huomioiden.
- Edistää kaupungin sisäistä sekä sidosryhmien välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa.
- Ideoi konkreettisia ratkaisuja kestävän ja turvallisen liikkumisen haasteisiin.
- Jakaa vastuuta ja tehtäviä kaupungin eri yksiköille ja paikallisille sidosryhmille.
- Varmistaa liikenneturvallisuustyön tavoitteiden toteutumisen eri yksiköissä.
- Edistää liikenneturvallisuuden näkyvyyttä kaupungin strategioissa, suunnitelmissa ja viestinnässä.
- Tekee näkyväksi kaupungin eri tahojen tekemän liikenneturvallisuustyön.

Toimintamalleja

- Työryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa.
- Liikennekasvatustyötä suunnitellaan eri ikäryhmät huomioiden vuosikellomallia hyödyntäen.
- Toiminnassa huomioidaan vuodenaikojen ohella valtakunnalliset teemapäivät ja paikallistapahtumat.
- Kokouksissa käydään läpi aiheeseen liittyviä kuntalaisaloitteita ja suunnitelmia (tarpeen mukaan).
- Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.
- Kaupungin liikenneturvallisuustyöstä ja liikenneturvallisuustilanteesta laaditaan vuosittain tiivis katsaus, josta tiedotetaan päätöksentekijöille.
- Suunnitteluinsinööri edustaa kaupunkia ja sen liikenneturvallisuustyöryhmää Turun ja Turunmaan seudun turvallisen liikkumisen ryhmässä.

LIKENNETURVALLISUUSTYÖRYHMÄN JÄSENTEN TEHTÄVÄT

Liikenneturvallisuuustyöryhmän jäsen toimii yhteyslinkkinä edustamansa tahon ja liikenneturvallisuuustyöryhmän välillä sekä kannustaa omaa väkeään liikenneturvallisuuustyössä.

1. Valmistautuu liikenneturvallisuuustyöryhmän kokouksiin kysymällä kollegoilta liikenneturvallisuuustyön kuulumisia (toteutunut ja tuleva toiminta, haasteet, palautteet asiakkailta, materiaali- ja koulutustarpeet, yms.).
2. Osallistuu liikenneturvallisuuustyöryhmän kokouksiin. Jos ei pääse itse paikalle, pyytää tuuraajan ja ohjeistaa häntä ennen kokousta.
3. Liikenneturvallisuuustyöryhmän kokouksen jälkeen välittää kokouksen terveiset ja aineistot eteenpäin edustalleen taholle.
4. Kannustaa kollegoita liikenneturvallisuuustyössä ja opastaa heitä parhaansa mukaan. Tietää, että esimerkiksi Liikenneturvalta voi ja kannattaa pyytää vinkkejä ja apuja.
5. Välittää saamansa sähköpostitiedotteet ja muut aineistot eteenpäin omassa organisaatiossaan. Huolehtii omalta osaltaan, että liikenneturvallisuuusaiheista viestitään asukkaille, medialle, kaupungin johdolle ja päättäjille.
6. Tulevan vuoden/kauden toimintaa suunniteltaessa muistuttelee liikenneturvallisuuusasioiden huomioon ottamisesta omassa yhteisössään.

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN VUOSIKELLO

- ✓ Seuraavan vuoden toiminnan suunnittelu ja mahdollisesta teemasta sopiminen
- ✓ *Päivä paloasemalla*
- ✓ *Ehkäisevän päihdetyön viikko*
- ✓ ...

Valtakunnallisia teemapäiviä sekä vuodenaikaan liittyviä tapahtuma- ja tiedotusideoita

- ✓ Edellisen vuoden toimintakoosteen laatiminen + päättäjille tiedottaminen
- ✓ *Talvikilometrikisa*
- ✓ *112-päivä*
- ✓ ...

- ✓ *Koulujen liikenneturvallisuusviikko (viikko 37)*
- ✓ *Euroopan liikkujan viikko (16.-22.9.)*
- ✓ *Heijastinpäivä 1.10. (+ pimeän ajan tiedotus)*
- ✓ *Muut teemaviikot, kuten Nuorisotyön viikko, Vanhusten viikko ja Energiansäästöviikko*

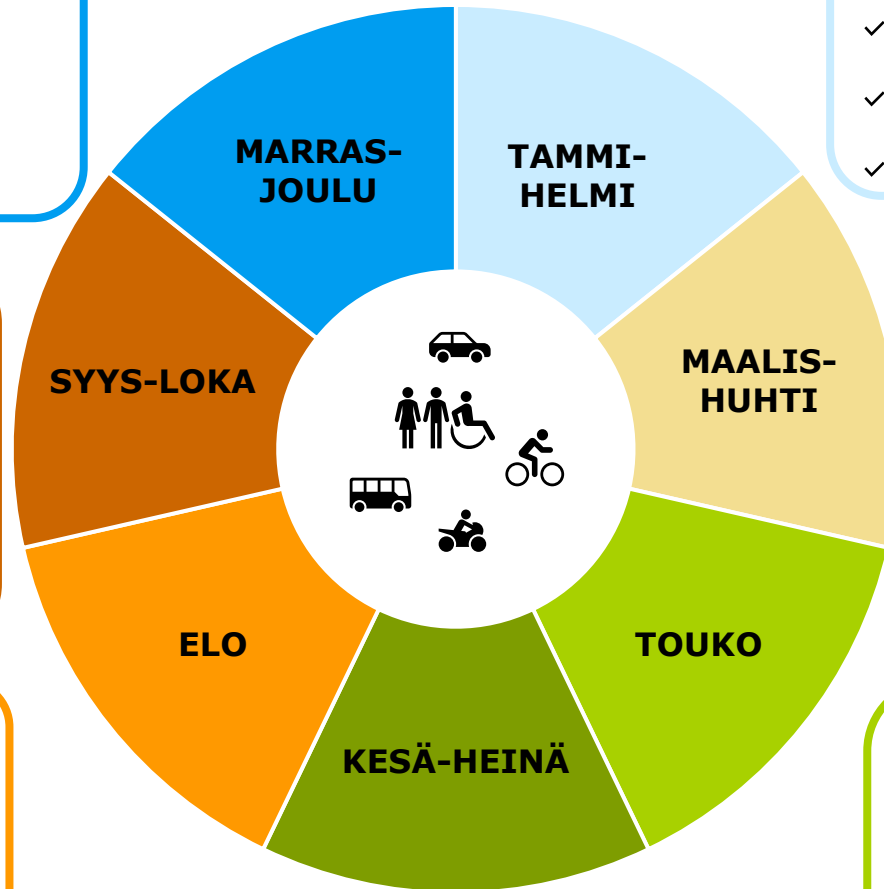
- ✓ *NouHätä!*
- ✓ Tapahtumajärjestelyjen aktiivinen edistäminen
- ✓ Mopoilukausi lähestyy
- ✓ ...

- ✓ Koulujen alkuun liittyvä tiedotus ja tapahtumat (esim. suojatiepäivystys)
- ✓ ...

Valtakunnallinen tapaturmapäivä vuosittain perjantai 13. päivä (1-3 krt/vuosi)

- ✓ Kesäajan liikenteeseen liittyvä tiedottaminen (juhannus, päihteet yms.)
- ✓ ...

- ✓ Etenkin kävelyyn ja pyöräilyyn kannustavien tapahtumien järjestäminen
- ✓ *Kilometrikisa ja Kävelykilometrikisa alkavat*
- ✓ *Pyöräilyviikko (yleensä toukokuun alussa)*
- ✓ *Unelmien liikuntapäivä*
- ✓ ...

LIIKENNETURVALLISUUDEN HUOMIOINTI KULJETUKSISSA

Muistilista kaupungin kuljetussuunnittelijalle/kuljetuksista vastaaville:

- Huomioidaanko koulu-, päiväkotij- ja muissa palvelukuljetusten tilaamisessa liikenneturvallisuus?
- Onko tarjouspyyntöasiakirjoissa ja hankintasopimuksessa mainittu, millaisia kuljetuksen laatu- ja kalustovaatimuksia sekä kuljettajavaatimuksia tulee noudattaa koko sopimuskauden ajan?
- Onko tarjouspyyntöasiakirjoissa vaatimus alkolukon pakollisesta käytöstä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa? Myös muissa kuljetuksissa voi vaatia alkolukon käyttöä.
- Reittisuunnittelussa on hyvä huomioida tiestön turvallisuus koulukuljetusten näkökulmasta. Aikataulusuunnittelussa on keskeistä riittävä väljyys ja poikkeustilanteiden huomiointi.
- Onko koulukuljetusreittien suunnittelussa huomioitu turvalliset kyytiin nousemis- ja poistumispaikat?
- Onko opettajia ja lasten huoltajia tiedotettu, että he ohjeistavat lapsille, kuinka koulukuljetuksissa käyttäydytään ja toimitaan?
- Onko kunnalla ajantasaiset koulukuljetusperiaatteet ja koulukuljetusohjeistukset ja niihin on viitattu sopimusehdoissa?
- Onko tarjouspyyntöasiakirjoissa mainittu, että kunnan kuljetuksia hoitavien kuljettajien on suositeltavaa suorittaa (tai vaaditaan suorittamaan) kuljettajille suunnattu liikenneturvallisuuskoulutus? (Koulutusta on mahdollista järjestää yhteistyössä esim. Liikenneturvan kanssa)

VUOSIKATSAUKSEN PÄÄSISÄLTÖ

1. Onnettomuustilastot ja tavoitteiden toteutuminen

- Seudulliset mittarit ja vertailut (ks. seuraava mittarikalvo)
- Kuntakohtaiset mittarit

2. Työryhmän toiminnan arviointi

- Kokousten määrä ja päivämäärät
- Kokouksiin osallistuneiden henkilöiden määrä kokouksittain
- Kokoonpanoon tulleet muutokset ja muut toimintatapoihin liittyvät asiat
- Vuosittainen palautekysely/-keskustelu

3. Tapahtumat ja toiminnan seuranta

- Vuoden aikana toteutunut liikenneturvallisuustoiminta (tapahtumat, kampanjat, koulutukset, viestintä) osapuolittain
- Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden seuranta (kaupungin ja ELY-keskuksen palaveri vuosittain)

4. Viiden tähden liikenneturvallinen kunta -arviointi

- Arvioidaan vuosittain tähtiluokitukseen vaikuttavien kriteerien toteutumista

SEUDULLINEN ONNETTOMUUSMITTARISTO 1/2

Tavoite

Mittari

Tieliikenteessä kuolleiden määrä Turun ympäryskuntien alueella vähenee jatkuvasti. Vuoteen 2030 mennessä Turun ympäryskuntien tieliikenteessä saavutetaan ensimmäisen kerran nollavuosi.

- Tieliikenteessä kuolleet Turun ympäryskuntien alueella
- Nollavuoden saavuttaneiden kuntien määrä (tavoite 10 kpl)

Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden laskee alle koko maan keskiarvon.

- Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden

Kestävien kulkumuotojen osuus Turun seudun asukkaiden liikkumisessa nousee.

- Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus arjen matkoista Turun seudulla

SEUDULLINEN ONNETTOMUUSMITTARISTO 2/2

Tavoite

Mittari

Nuorten %-osuus liikenne tieliikenteessä kuolleista ja loukkaantuneista laskee

- Nuorten (15-24-vuotiaiden) henkilövahinkojen määrä
- Nuorten osuus kaikista tieliikenteen henkilövahingoista

Nopeusrajoitusta noudattavien osuus nousee ja/tai yli 10 km/h ylinopeutta ajavien osuus laskee

- ELY:n ja kuntien nopeusnäyttöjen keräämät tiedot

Päihdeonnettomuuksien osuus henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista laskee

- Henkilövahinkoon johtaneiden päihdeonnettomuuksien määrä
- Päihdeonnettomuuksien osuus kaikista henkilövahinko-onnettomuuksista

Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden (JK+PP) henkilövahinko-onnettomuudet taajamissa vähenevät

- JK + PP -henkilövahinko-onnettomuuksien määrä taajama-alueilla
- Nollavuoden saavuttaneiden kuntien määrä (JK+PP -onnettomuudet)

Risteysalueiden turvallisuus paranee

- Risteysalueella tapahtuneiden henkilövahinko-onnettomuuksien määrä
- Risteysalueiden onnettomuuksien osuus kaikista henkilövahinko-onnettomuuksista

KUNTATASON ONNETTOMUUSMITTARISTO

Kuntatasolla liikenneturvallisuustilanteen seurannan haasteena on puutteet virallisten tilastojen kattavuudessa ja peittävydessä. Ongelma korostuu etenkin pienemmissä kunnissa, joissa tapahtuu vuosittain vähän onnettomuuksia.

Kuntatasolla kokonaiskuvan hahmottaminen edellyttää myös muiden tapaturmatilastojen ja -aineistojen sekä kuntalaisilta kerättävän tiedon säännöllistä hyödyntämistä (koetut ongelmat ja vaaranpaikat).

Virallisiin tilastoihin pohjautuvia päämittareita (Lähde: Tilastokeskus)

- Tieliikenteessä kuolleet/vuosi
- Tieliikenteessä loukkaantuneet/vuosi
- Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä kunnan 100 000 asukasta kohden
- Onnettomuusdatan riittäessä (henkilövahinko-onnettomuuksia/vuosi > 20) myös samoja mittareita kuin seututasolla (ks. edellä)

Esimerkkejä muista kuntatasolle soveltuvista tilastoista ja seurantamenetelmistä

- **Pelastuslaitoksen tilastot:** Tieliikenteen onnettomuudet, joissa pelastuslaitos on ollut mukana (karttadata)
- **Liikennevakuutuskeskus:** Liikennevakuutuksesta korvatut omaisuus- ja henkilövahingot
- **THL:** Sairaalahoitoa vaatineet jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden tapaturmat, erikseen saatavissa liukastumis- ja kaatumistapaturmat
- **THL, kouluterveyskysely:** Tapaturmat koulumatkoilla ja turvalaitteiden käytön yleisyys (kattavimmin 8.-9. lk)
- **Tapaturmavakuutuskeskus:** Työmatkoilla kunnan alueella tapahtuneet tapaturmat kulkutavoittain
- **Riistakeskus:** Hirvieläinonnettomuudet kunnan alueella (karttadata)
- **Omat kyselyt ja kunnan palautekanavat:** kyselyt kuntalaisille, koululaisille ja heidän huoltajille
- **Omat tarkkailut:** Turvalaitteiden käytön tarkkailut (esim. heijastin, pyöräilijöiden valot, kypäräkäyttö), ajonopeuksien seuranta esim. nopeusnäyttötäuluja tai erillisiä liikennelaskureita hyödyntäen